

Retrat de dues dones davant
una càsets de bany, 1910-1920.
Fons Joaquín Cabezas. Arxiu Municipal del Masnou.

ESTIU E I G DE PROXIMITAT 1850-1950

Exposició
Museu de Sant Cugat
Del 18 de gener al 30 de març de 2025

Museu de Sant Cugat

Pl. de l'Om, 1. Sant Cugat del Vallès

Del 18 de gener al 30 de març de 2025

De dimarts a dissabte, de 10.30 a 13.30 h i de 16 a 19 h; diumenges i festius, de 10.30 a 14.30 h

f @MuseusdeSantCugat

X @MuseuSantCugat

@museus.santcugat

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

DIUMENGE 26 DE GENER, 12 H

Itinerari "L'estiueig i el modernisme a Sant Cugat"

DIUMENGE 2 DE FEBRER, 12 H

Visita "Can Monmany, colònia d'estiueig"

DISSABTE 8 DE FEBRER, 11.30 H

Taller familiar "Com sona l'estiu"

DIUMENGE 9 DE FEBRER, 11 H

Passejada "Torre Negra i les fonts"

DISSABTES 15 DE FEBRER I 15 DE MARÇ, 11.30 H

Visita per a públic familiar

DIMECRES 19 DE FEBRER, 19 H

Conferència "L'estiueig i els seus impactes socials, culturals i urbanístics, 1850-1950"

DIJOURS 20 DE MARÇ, 19 H

Conferència "Sant Cugat, vila d'estiueig"

Més informació a: museu.santcugat.cat

Tel. 936 759 951 | museu@santcugat.cat

L'empremta d'una pràctica social

L'exposició «Estiueig de proximitat, 1850-1950» vol ajudar a mirar i repensar d'una altra manera el paisatge dels entorns actuals de la ciutat de Barcelona. Malgrat els canvis derivats de la gran densificació urbana, encara avui es pot seguir l'empremta d'una antiga pràctica social relacionada amb la salut: l'estiueig aristocràtic, burgès i menestral, de mar i de muntanya, en un radi no superior a 50 km de la capital de Catalunya. Les ciutats jardí, les torres, els jardins, les fonts, els balnearis, els casinos i els antics hotels en són testimonis eloqüents.

De l'estiueig elitista a l'estiueig menestral

El primer estiueig (que durava de dos a tres mesos) era de caràcter elitista i estava molt relacionat amb la salut: anar «a prendre les aigües», «canviar d'aires» i els banys de mar eren pràctiques recomanades per molts metges. Aquest tipus d'estiueig només se'l podien permetre els sectors que formaven part de la burgesia i de les classes mitjanes emergents, que aprofitaven els estius per relacionar-se entre ells, ja fos jugant a cartes als seus casinos, practicant determinats esports, organitzant excursions o, fins i tot, concertant matrimonis. Els membres de les anomenades colònies d'estiuejants o de forasters feien vida a part respecte de la població local.

A partir de la Segona República, el 1931, amb la institucionalització de la setmana de vacances pagades, es van posar les bases per estendre i democratitzar aquesta pràctica entre alguns sectors obrers i menestrals.

Els canvis socials i el llegat patrimonial

L'antic estiueig (especialment a la costa) ha evolucionat cap al turisme de masses a partir dels anys seixanta, fruit de les polítiques dels estats del benestar. A la Catalunya interior, moltes de les velles torres s'han reconvertit en primeres residències; en altres casos, s'han destinat a equipaments públics (cases de la vila, museus, centres cívics...) o s'han substituït per blocs de pisos vinculats a processos d'especulació urbanística. Algunes vegades els antics i privatius jardins (fragments de naturalesa domesticada) han esdevingut oasis verds de domini i gaudi públic dins el brogit urbà. Els avenços en el camp de la farmacologia i els nous hàbits socials van comportar la decadència d'alguns balnearis. Altres van resistir i s'esforçen a captar una clientela més jove. Tenint en compte la gran quantitat de canvis experimentats, no seria necessari, després de fer visibles diversos estrats evolutius de l'estiueig, reflexionar sobre el present i el futur d'aquest ric i singular llegat patrimonial?